

4. Hoogers, B. J., 1963. Het botanische onderzoek van slootvegetaties. Jaarb. I.B.S. 1963: 65-69 (= Med. 218 IBS).
5. Hoogers, B. J., 1966. De groeicyclus van waterplanten. Jaarb. I.B.S. 1966: 31-40 (= Med. 316 IBS).
6. Segal, S., 1965. Een vegetatie-onderzoek van de hogere waterplanten in Nederland. Wetensch. Med. nr. 57, K.N.N.V.
7. Segal, S. & J. J. Barkman, 1960. Enige opmerkingen over abundantie en dominantie. Jaarb. Kon. Ned. Bot. Ver. 1961: 39-41.

Sneeuwganzen langs de Grevelingendam

PAUL DE MEY.

De Sneeuwgans (*Anser hyperboreus*) is de meest zeldzame gans die men in Nederland kan aantreffen. In de laatst verschenen „Ornithologie van Nederland” (Limosa 42, 1-2, 1969, p. 44) kan men lezen, dat er in totaal zes bevestigde waarnemingen van deze soort bekend zijn. Het is dan ook beslist een buitenkansje, als men deze Noord-Amerikaanse vogels eens in wilde staat te zien krijgt. Moeilijk te herkennen zijn ze niet. De Sneeuwgans is ongeveer even groot als de Kolgans (*Anser albifrons*), zuiver wit met zwarte vleugelpunten, en kan bij ons eigenlijk alleen maar met de Jan van Gent (*Sula bassana*) verwisseld worden. Tenminste wanneer men de vogels onder minder gunstige omstandigheden ziet. Als men ze wat beter door de kijker te zien krijgt, zijn ze niet meer met andere soorten te verwarren. De eerste keer dat ik Sneeuwganzen zag, was op 26 maart 1967. We kampeerden toen enige dagen bij Ouddorp en bezochten op de laatste dag van ons verblijf het natuurreservaat „De Kwaade Hoek”, aan de noordkant van Goeree. Dat we daar twee Sneeuwganzen tussen de Grauwe ganzen (*Anser anser*) aantroffen, was puur toeval. Oorspronkelijk waren we van plan het zeldzame Laksteeltje (*Catapodium marinum*), een klein gras, te gaan zoeken. Hoewel het

gras van dat gebied bekend is, konden we het niet vinden en misschien was het er nog iets te vroeg voor. Overigens gaven we het Laksteeltje graag cadeau voor de twee prachtige witte ganzen, want *Catapodium* zien we er waarschijnlijk nog wel eens. Dat is althans minder mobiel dan de Sneeuwganzen. Dat deze waarneming bovendien door de Commissie voor de Nederlandse Avifauna als een „bevestigde” werd aangemerkt, was een gelukkige bijkomstigheid en rondde de waarneming als het ware af. Het bleek namelijk, dat de vogels een week tevoren, op 17 maart 1967, daar in de buurt door een andere waarnemer eveneens gezien waren en zo waren dat bij elkaar twee waarnemingen, onafhankelijk van elkaar gedaan. Dat ik vrij kort daarna weer zo gelukkig zou zijn Sneeuwganzen te zien, had ik toen niet voor mogelijk gehouden. En toch was dat het geval, nl. op 22 november 1969, ook nu was het weer een tweetal. Terwijl we een troep van zeker duizend Scholeksters (*Haematopus ostralegus*) gadesloegen, die zich op de Noordplaten langs de Grevelingendam bevonden, kwamen uit noordoostelijke richting, boven het water, twee Sneeuwganzen aanvliegen. Ze streken helaas niet neer, maar vervolgden hun weg naar het zuidwesten. Heel duidelijk waren ze te zien

en ook deze keer onmiskenbaar.

Op de Plaat van Oude Tonge, langs de andere zijde van de dam, waar de vloed ten gevolge van het geringe hoogteverschil snel kwam opzetten, dreven een dozijn Bergeenden (*Tadorna tadorna*), in de nabijheid van een andere interessante gans, de Rotgans (*Branta bernicla*), waarvan er een 30-tal aanwezig waren. De verspreiding van deze gans komt in de Zeeuwse archipel nauw overeen met de verspreiding van de beide zeegras-soorten, t.w. Zeegras (*Zostera marina* var. *stenophylla*) en het minder algemene Klein zeegras (*Zostera noltii*). Het is echter zeer de vraag, wat er van de rotganzenpopulatie en het zeegras (een voor hen belangrijke voedselplant) zal overblijven, als de zeegaten eenmaal zijn afgesloten.

Op de terugweg werd besloten Den Bommel nog even aan te doen, teneinde Brandganzen (*Branta leucopsis*) te zien, op de gorzen tussen Den Bommel en Stad aan het Haringvliet. Ze bleken hier inderdaad aanwezig, weliswaar met een troepje van nog slechts 150 exemplaren, maar in de winter kan het aantal hier tot 2000 stuks oplopen. Hoewel de vogels ons nog niet opgemerkt konden hebben, steeg plotseling de hele vlucht jolig roepend op, draaide een paar rondjes en werd tenslotte aan het oog onttrokken door de biezenvegetatie onder de kust, waar ze neerstreken. Een mooi slotaccoord leverde de Velduil (*Asio flammeus*), die sierlijk zeilend de Hellegatspleindam overstak. Medewaarneemsters waren mej. S. Bregman en mej. W. Pommer, beiden uit Rotterdam.

Vragen en korte mededelingen

Oproep tot medewerking aan de broedvogelinventarisaties in 1970. De lijst van soorten die in onderzoek waren, zijn en komen, ziet er als volgt uit: Fuut, Dodaars, Boomvalk, Torenvalk, Grutto, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Oeverzwaluw, Paapje, Zwarte roodstaart, Braamsluiper, Gele kwikstaart, Geelgors, Roek en Wielewaal. Van enige soorten zijn al publikaties verschenen, van andere zijn die in voorbereiding. Van de soorten die in 1966 en 1967 werden geïnventariseerd, verschenen zoals bekend verslagen in *Natura* en in *Het Vogeljaar*.

Lijst van soorten en bewerkers in 1970.

Dodaars. D. Dekker en M. van Herp, Meeuwsstraat 1, Jisp (NH), tel. 02982-1744.

Het onderzoek zal nog één jaar worden voortgezet. Hopelijk komen er nog aanvullende gegevens binnen, zodat afsluiting na 1970 mogelijk is.

Boerenzwaluw. J. Philippona, Noordermeent 29, Kraggenburg (NOP).

Tellingen worden gevraagd van rondvliegende volwassen vogels in duidelijk begrensde gebieden. Het tellen van nesten is een goed controlemiddel, maar is vanwege de moeilijkheid ervan, niet nodig.

Huiszwaluw. J. Philippona.

Er worden alleen tellingen gevraagd van nesten in kolonies van 25 en meer broedparen en volledige tellingen in duidelijk begrensde, liefst grote gebieden.

Oeverzwaluw. H. N. Leys en J. J. F. E. de Wilde, Diedenweg 14, Ede, tel. 08380-13838.

Gevraagd wordt opsporing van kolonies met nauwkeurige plaatsaanduiding en telling van waarschijnlijk bewoonde nesten. Melding graag direct na vondst in periode van half mei tot half juli.

Paapje. J. J. Frieswijk, Burg. v. d. Pollstraat 483, Amsterdam 16, tel. 020-138910.

Vaststellen van de gemeenten waar de soort als broedvogel voorkomt, met aantallen broedparen per gemeente. Vaststellen van het verband tussen bevolkingsdichtheid en landschapstype, gezien de op vele plaatsen geconstateerde achteruitgang.

Zwarte roodstaart. B. v. d. Veen en D. A. Vleugel, Borniastr. 89, Leeuwarden, tel. 05100-22930. Vaststellen van broedgevallen aan de hand van zingende mannetjes. Ook gegevens uit voorgaande jaren zijn welkom.

Braamsluiper. J. Taapken, Utrechtseweg 43, Hilversum, tel. 02150-46391.